Ekogor d.o.o.
Spodnji Plavž 24e
4270 Jesenice

telefon: + 386 (0) 51 67 80 67
e-pošta: info@ekogor.si
internet: www.ekogor.si

OBČINA JESENICE
DELOVNA SKUPINA
Cesta železarjev 6
4270 Jesenice

Ljubljana, 4.6.2019
Naš znak: 24-TU-06/2019

ZADEVA: Poročilo o stanju na lokaciji CERO Mala Mežakla ter predlogi rešitev

Spoštovani!

Skladno s sklepom št. 2 Zapisnika 1. seje delovne skupine za spremljanje stanja v CERO Mala Mežakla vam v nadaljevanju podajamo poročilo o stanju na lokaciji CERO Mala Mežakla in predlogi rešitev, s katerimi namerava družba Ekogor d.o.o. sanirati stanje na lokaciji

1. Povzetek stanja na Mali Mežakli

Družba Ekogor d o.o., upravljavec Centra za ravnanje s komunalnimi odpadki Mala Mežakla (v nadaljevanju: CERO Mala Mežakla), ima za obratovanje le-tega izdano Okoljevarstveno dovoljenje št. 35407-3/2015-16 z dne 1.4.2016. Izbrana tehnologija je skladna z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami (BAT), ki upoštevajo stroge zahteve evropske zakonodaje na področju ravnanja z odpadki in varovanja okolja.

Kapacitete zgrajene naprave CERO Mala Mežakla, v okviru katerega se izvaja mehanska (postopek D9) in biološka (postopek D8) obdelava odpadkov, omogočajo obdelavo mešanih komunalnih odpadkov (št. 20 03 01) v količini 40.000 t/leto.

V letu 2018 se je na napravi obdelalo:
- 19.164,84 t mešanih komunalnih odpadkov (D9, D8) in
- 2.896,54 t težke frakcije (D8).

Pri tem so nastali naslednji produkti:
- 191,648 t kovin (19 12 02, 19 12 03)
- 9.873,529 t lahke frakcije (19 12 12) in
- 7.197,722 t ostanka MKO po obdelavi (20 03 01).

Kovine (železne in barvne) se začasno skladiščijo v severnem delu objekta za mehansko obdelavo odpadkov, in sicer v razsutem stanju, v zabojnikih velikosti 10 m^3. Ob napolnitvi kontingenta se jih preda v končno oskrbo pooblaščenim predelovalcem odpadkov.

Ostanek MKO po obdelavi se sproti odvaža na odlaganje na odlagališče Mala Mežakla. Izbrana tehnologija mehanske in biološke obdelave odpadkov ima za posledico končni produkt

Podjetje je vpisano v sodni register pri Okrožnem sodišču v Kranju | ID za DDV: SI24875961 | Matična številka: 3685063 | TRR: SI56 02922-0260156614 pri NLB d. d.

ostanka MKO po obdelavi, ki je v skladu s predpisanimi mejnimi vrednostmi za odlaganje odpadkov na odlagališčih iz priloge 2 Uredbe o odlagališčih odpadkov (Ur.l. RS, št. 10/14, 54/15, 36/16 in 37/18), in sicer:

parameter	izražen kot	enota	mejna vrednost parametra onesnaženosti
celotni organski ogljik - TOC	C	% mase s.s.	18 %
AT_4	/	mg O_2/g s.s.	10
kurilna vrednost	/	kJ/kg s.s.	6.000

Ustreznost ostanka MKO po obdelavi se izkazuje s strani pooblaščenega izvajalca obratovalnega monitoringa izdelano oceno odpadka, ki jo je upravljavec centra za ravnanje s komunalnimi odpadki, ki odda ostanek obdelanih mešanih komunalnih odpadkov v odlaganje, dolžan zagotoviti.

Tudi za nastalo lahko frakcijo je bil predviden sproten odvoz le-te v končno oskrbo pooblaščenim predelovalcem odpadkov. Vendar pa se že vse od začetka obratovanja CERO Mala Mežakla sooča s precejšnjimi težavami na tem področju.

Država je z Uredbo o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16 in 37/18) predpisala, da je potrebno vse mešane komunalne odpadke pred odlaganjem na odlagališčih mehansko in biološko obdelati v Centrih za ravnanje s komunalnimi odpadki (CERO). Hkrati z načrtom vzpostavitve CERO je država v vseh svojih operativnih programih ravnanja z odpadki od leta 2006 naprej predvidela tudi izgradnjo vsaj dveh objektov za termično izrabo nenevarnih odpadkov, ki bosta namenjena energetski izrabi gorljivih ostankov odpadkov po predelavi. Na ta način bi se zasledoval cilj zapiranja snovnih tokov odpadkov oz. zagotavljanje ustreznih ponorov.

Dejavnost sežiganja komunalnih odpadkov je skladno z Zakonom o varstvu okolja (ZVO-1) opredeljena kot državna gospodarska javna služba varstva okolja, vendar pa država le-te ni zagotovila. Zaradi nevzpostavljenega infrastrukturnega sistema termičnih objektov znotraj Republike Slovenije smo tovrsten material, ki zaradi svoje visoke kurilne vrednosti predstavlja odlično alternativno gorivo, primorani izvažati na energetsko izrabo v tujino. Na območju Republike Slovenije se sicer nahajajo termični objekti, ki so namenjeni končni oskrbi tovrstnih odpadkov (Cementarna Salonit Anhovo, Toplarna Celje v okviru RCERO Celje – »sežiganje« preostanka komunalnih odpadkov po predelavi za območje občin Savinjske regije), vendar pa njihove kapacitete ne zadoščajo potrebam na trgu ali pa so namenjene določenim zaokroženim območjem (izgradnja ob pomoči kohezijskih sredstev).

Vseh 7 centrov, z izjemo RCERO Celje, ki so bili zgrajeni na območju Republike Slovenije za namen mehansko-biološke obdelave mešanih komunalnih odpadkov, je tako odvisnih od prevzemnikov iz tujine. Odvisnost od tujih prevzemnikov predstavlja veliko tveganje za obdelovalce odpadkov, ki so povzročitelji tovrstnih odpadkov. Gre namreč za odpadke, ki nastajajo neprekinjeno, kar pomeni, da zagotovitev nemotenega in rednega prevzema pomeni nujnost, v izogib nastanku poslovne in okoljske škode.

Vendar pa se v zadnjih letih soočamo z velikimi težavami tudi na tem področju. Problem je eskaliral ob zaprtju kitajskega trga, zaradi česar so se kapacitete termičnih objektov po Evropi zapolnile z njimi lastnimi odpadki in izvoz lahke frakcije v tujino je praktično nemogoč. Večina kapacitet termičnih objektov v tujini je zapolnjenih. Družba Ekogor d.o.o. je takoj po pridobitvi odločbe o poskusnem obratovanju in priznanim statusom obdelovalca odpadkov v aprilu 2017 sicer pridobila lastno izvozno dovoljenje za izvoz lahke frakcije v količini 3 000 t v cementarno v Avstriji, vendar pa do realizacije izvoza zaradi omenjenih težav ni prišlo.

Obdelovalci odpadkov, predvsem centri za ravnanje s komunalnimi odpadki, v tem trenutku tako nimamo druge rešitve, kot da lahko frakcijo začasno skladiščimo, kar pa seveda predstavlja velik, vseslovenski okoljski problem. Začasno skladiščenje prekomernih količin lahke frakcije nas nenazadnje postavlja v situacijo, da ne moremo izpolnjevati zahtev okoljske zakonodaje, zaradi česar smo tudi pod stalnim nadzorom in ukrepi Inšpektorata za okolje in prostor.

Obratovalni monitoringi

Tako v času poskusnega obratovanja kot tudi od izdaje uporabnega dovoljenja dalje se na napravi s strani pooblaščenih izvajalcev izvajajo meritve in obratovalni monitoringi v obsegu, ki so predpisani v izdanem okoljevarstvenem dovoljenju. Na osnovi poročil iz do sedaj izvedenih meritev izhaja, da emisije pri obratovanju objekta ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti ter da objekt izpolnjuje s predpisi o varstvu okolja in drugimi predpisi določene parametre glede vplivov na okolje.

Emisije vonjav

Vsi tehnološki postopki na sortirni liniji znotraj objekta za mehansko obdelavo odpadkov so priključeni na prezračevalni sistem s točkovnimi oddušniki, ki se zaključi s filtrom za prah in biofiltrom. V hali se vzdržuje podtlak, ki še dodatno onemogoča izhajanje emisij v okolico. Odpadni zrak v objektu se najprej očisti na vrečastem filtru za prah, od tod se zrak odvaja naprej v biofilter, ki se nadaljuje s ploskovnim izpustom v okolje. Polnilo biofiltra so lesni sekanci, ki nase vežejo plinaste snovi in vonjave. Biofilter omogoča zmanjšanje vonjav za najmanj 90 % in zmanjšanje plinastih onesnaževal za najmanj 95 %. Filter deluje ves čas obratovanja sortirne linije.

Pri procesu biostabilizacije v objektu za biološko obdelavo odpadkov pa je polprepustna membrana, s katero so prekrite kope odpadkov, tista, ki opravlja funkcijo preprečevanja in izhajanja VOC in smradu v okolje. Polprepustna membrana omogoča od 90 do 95 % redukcijo VOC in smradu, zato ni potrebe po biofiltru.

Ta način nadzora nad emisijami prahu in vonjav onemogoča uhajanje emisij v okolico in je v skladu z usmeritvami v BAT.

2. Predlogi rešitev

Celovito rešitev za problem začasnega skladiščenja lahke frakcije predstavlja izgradnja energetskega objekta na alternativna goriva, ki proizvaja toplotno in električno energijo (naprava za sosežig), za kar bi morala v skladu z veljavno okoljsko zakonodajo poskrbeti država v okviru izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov.

Kot kratkoročni ukrep za sanacijo stanja na Mali Mežakli imamo v tem trenutku naslednji možnosti:

- odvoz lahke frakcije,
- baliranje lahke frakcije.

V obdobju 2016-2018 je v procesu mehansko-biološke obdelave mešanih komunalnih odpadkov nastalo **32.041,83 t** lahke frakcije, katera je začasno skladiščena. Skoraj 70 %, v količini **22.338,81 t**, smo je prepeljali na začasno skladiščenje v Center za ravnanje z odpadki

Suhadole, ki je v lasti in upravljanju družbe Publikus d.o.o. (matična družba družbe Ekogor d.o.o.), kjer pa ni več razpoložljivega prostora za začasno skladiščenje dodatnih količin lahke frakcije do zagotovitve ustrezne končne oskrbe.

Na lokaciji Mala Mežakla se tako nahaja preostanek v količini **9.703,02 t**, od tega je 5.202,03 t že zbalirane in ovite v folijo, **4.500,99 t** pa je še nezbalirane. Poleg tega se na lokaciji začasno skladišči tudi količina nastala v letu 2019, katero pa od 23.4.2019 sproti odvažamo pooblaščenim prevzemnikom (več v nadaljevanju).

Odvoz lahke frakcije

Družba Ekogor d.o.o. je zadnji dve leti vlagala velike napore v iskanje prevzemnika za zagotovitev ustrezne končne oskrbe lahke frakcije (termična izraba v tujini). Z dvema potencialnima prevzemnikoma smo uspeli dogovoriti odvoz testnih pošiljk, ki se je kontinuirano izvajal od 16. tedna letošnjega leta dalje.

V času od 23.4. do 3.6.2019 je bilo odpeljanih 821,100 t lahke frakcije (782,160 t je bilo predanih družbi Kostak d.d., 38,940 t pa družbi Gorenje Surovina d.o.o.).

Dne 23.5.2019 smo z družbo Gorenje Surovina d.o.o. uspeli skleniti dolgoročnejšo, 3-letno pogodbo za prevzem odpadkov s št. 19 12 12 (t.i. lahke frakcije) v predvideni mesečni količini 1.000 t.

Baliranje lahke frakcije

Hkrati z odvažanjem bomo nadaljevali z aktivnostmi baliranja in ovijanja odpadkov, ki so začasno skladiščeni na občinski parceli, v folijo. V ta namen se bo v juniju na lokacijo Mala Mežakla dostavila balirka iz Suhadol, s čimer bomo znotraj terminskega plana za dosego zaveze, da bodo **do konca avgusta 2019** zbalirani in oviti vsi odpadki na občinski parceli.

Z baliranjem in ovijanjem odpadkov v folijo za potrebe začasnega skladiščenja se prepreči kakršenkoli morebitni vpliv odpadkov na okolje, in sicer:

- preprečene so emisije snovi in vonjav,
- preprečeno je raznašanje lahkih frakcij v okolje zaradi vetra,
- preprečeno je razsutje odpadkov,
- preprečen je stik živali z odpadki,
- preprečena je možnost samovžiga odpadkov.

Tovrstno začasno skladiščenje odpadkov predstavlja povsem običajno prakso skladiščenja odpadkov tudi drugod po Evropi.

Lepo vas pozdravljamo!

Ekogor d.o.o.
Ivan Hrženjak, direktor